

Και ο Θεός έπλασε τη Γυναίκα...

/ Γνώμες

Ἡ ὑποτίμηση τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν ἀνδρῶν δὲν εἶχε αἷτια “κοινωνικά”, ὅπως λένε συνήθως, οὔτε αἷτια βιολογικά οὔτε καὶ θεολογικά.

Πιστεύω ὅτι ἔχει αἷτια καθαρὰ ἠθικά. Ὑπάρχει βέβαια μιὰ αἰσθητὴ διαφορὰ μυϊκῆς καὶ ψυχολογικῆς δύναμης, ποὺ οἱ ἄνδρες τὴν ἐκμεταλλεύονται, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀνηθικότητά τους, τὴν καταπίεση τῆς ἀδύναμης γυναίκας, ἐνῶ ἡ ἀδυναμία τῆς γυναίκας εἶναι σύμπτωμα τῆς τρυφερῆς θηλυκότητάς της καὶ θᾶπρεπε νὰ θεωρεῖται προσόν. Ἄλλωστε τὴν ἴδιαν ὑποτίμηση εἶχαν καὶ ἔχουν ἀκόμη καὶ στὶς μέρες μας τὰ παιδιὰ καθὼς καὶ οἱ γέροντες. Εἶναι δηλαδὴ θέμα

κατάχρησης τῆς δύναμης, ὅπως συμβαίνει μεταξύ ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλλήλων, μεγάλων κρατῶν καὶ μικρῶν, ἐπιστημόνων καὶ ὀλιγογράμμάτων. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἔλεγαν “ οὗ ἂν κρατῇ τις, ἄρχει ” (ὅπου ἔχει κανεῖς δύναμη παραπάνω, ἐκεῖ ἀσκεῖ ἐξουσία).

Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο, γράφει ἡ Γένεση, εἶδε ὅτι δὲν εἶναι ὠραῖο νὰ εἶναι μόνος ἐπάνω στὴ γῆ. Κι ἔπλασε τῇ γυναῖκα ὅχι ἀπὸ ἄλλο χῶμα ἀλλὰ ἀπὸ τὴ σάρκα τοῦ ἄντρα (“ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ”), γιὰ νὰ εἶναι ἡ γυναῖκα τῆς ἴδιας φύσης μὲ τὸν ἄντρα (“ κατ’αὐτόν ”) · καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴ μέση τοῦ σώματος κι ὅχι ἀπὸ τὰ πάνω ἄκρα (τὴν κεφαλὴ) οὔτε ἀπὸ τὰ πόδια. Καὶ ἡ γυναῖκα εἶναι βοηθὸς τοῦ ἄντρα ἀλλὰ ἰσότιμος καὶ ὁμοούσιος βοηθός. Ἔτσι, ὅταν ὁ ἄντρας παίρνει πρωτοβουλίες, ἡ γυναῖκα τὸν βοηθεῖ, γιὰτὶ νιώθει ἱκανότερη γι’αὐτὸ καὶ τῆς ἀρέσει, ὅχι γιὰτὶ ἀναγκάζεται. Ἄρα ἡ θεσμοποίηση τῆς ἐξουσίας τῶν ἀνδρῶν πάνω στὶς γυναῖκες εἶναι μιὰ προσποίηση νομιμότητας, ποὺ σκεπάζει τὴν κακία τους. Εἶναι ἴδια μὲ τὴ θεσμοποίηση τῆς λεηλασίας τῶν νικημένων. Ὁ Πλάτων λ.χ. στὴν Πολιτεία τοῦ λέει ὅτι τὸν αἰχμάλωτο, ποὺ θὰ πιάσει κάποιος στὸν πόλεμο, μπορεῖ νὰ τὸν κάνει ὅ,τι θέλει. Στὸ 5ο βιβλίο τῆς Πολιτείας θεσμοθετεῖται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα καὶ ἡ κοινοκτημοσύνη τῶν γυναικῶν ἀπὸ τοὺς ἄνδρες · ἀκόμα οἱ μητέρες στεροῦνται τὸ δικαίωμα τοῦ θηλασμοῦ καὶ τῆς γνωριμίας ἀκόμα τῶν παιδιῶν τους. Καὶ ὅσοι γεννηθοῦν ἀπὸ γονεῖς διαφορετικῶν τάξεων, ὅσα γεννηθοῦν μὲ κάποια ἀναπηρία πρέπει σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Πολιτείας νὰ ἐξαφανίζονται. Βέβαια στὴ σύνταξη τῆς Πολιτείας καὶ στὶς προσπάθειες, ποὺ ἔγιναν γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ της στὴ Σικελία δὲν ῥωτήθηκε καμμιά γυναῖκα.

Εἶναι περίεργο καὶ θαυμαστὸ συγχρόνως ὅτι ἐνῶ στὸν “χρυσὸν αἰῶνα” ἡ θέση τῆς γυναῖκας μέσα στὴν ἐποχὴ τοῦ Εὐριπίδη ἦταν τόσο χαμηλό, ὥστε νὰ τὴν χαρακτηρίζει ὁ ποιητὴς “ἀθλιώτατον φυτό”, δηλαδὴ τὸ πιὸ ἄθλιο ζωντανό, πέντε χρόνια παλιότερα στὰ χρόνια τοῦ σεναρίου τῆς Ὀδύσσειας, ἡ γυναῖκα εἶναι Ναυσικᾶ, Ἀρήτη, Πηνελόπη, γυναῖκες μὲ κύρος καὶ ἀξιοπρέπεια. Οἱ μνηστῆρες δήλωσαν στὸν Τηλέμαχο γιὰ τὴν μητέρα τοῦ ὅτι “δι’ἀρετὴν ἐριδαίνομεν”. Τὴν ἀρετὴ της τὴν ἀποζητοῦσαν ἑκατὸν τόσα παλληκάρια ἀρχοντόπουλα.

Στὴν Ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα καὶ μάλιστα μέσα στὴν κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν δὲν ὑπῆρχε γυναῖκα φημισμένη ἐκτὸς ἀπὸ τὶς πόρνες καλλονές καὶ ἀπὸ τὴ γυναῖκα τοῦ Περικλῆ, ποὺ δὲν εἶχε κι αὐτὴ καλὴ φήμη.

Πάνω σ'αυτή τήν κεφαλαιώδη άδικία λειτούργησε ή δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ κι ἔκανε τή γυναίκα μητέρα τοῦ Θεοῦ ! Καί μάλιστα μιὰ γυναίκα ὄχι άρχοντοαναθρεμμένη, οὔτε σπουδασμένη, οὔτε μέ χαρίσματα ἄλλα κοσμικά · μιὰ ταπεινή, ὀρφανή κοπέλα τῆς ἄσημης Ναζαρέτ μέ κεντρική άρετή τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ. Καμμιά φιλοσοφία κανενὸς λαοῦ δὲν θὰ τῆς λογάριαζε τὰ προσόντά της.

Καί βάση αὐτῆς τῆς βιωμένης φιλοσοφίας τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ γυναῖκες πῆραν τήν ἀξία τους καί τιμήθηκε ή μητρότητα, ή συζυγία, ὅπως καί ή παρθενία ὡς ἀρετὲς καί μάλιστα μεγάλες ἀρετές. Μ'αὐτὲς τὲς ἀρετὲς ἀναγνωρισμένες ὡς θεμελιακὲς οἱ γυναῖκες βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὰ φυσικά τους ὅρια καί ἔγιναν καί διακόνισσες καί ἱεραπόστολοι καί ἡγουμένισσες, καμμιά φορὰ καί πολεμίστριες καί βασίλισσες. Καί ή νομοθεσία, ὅπως τήν παρέλαβαν οἱ Βυζαντινοὶ ἀπὸ τοὺς ἄμεσους προγόνους τους τοὺς Ῥωμαίους, κι αὐτὴ ἐλύγισε μπροστὰ στὴ νέα κοινωνιολογία καί ἀναγνώρισε στὴ γυναίκα δικαιώματα. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος γράφει κάπου : “ Διὰ τοῦτο οἱ νόμοι εἰσὶ κατὰ τῶν γυναικῶν, ὅτι ἄνδρες οἱ νομοθετοῦντες ”. Καί ή κάθε καινούρια νομοθεσία εἶχε πιὸ βελτιωμένες Νεαρὲς σχετικὰ μέ τὰ δίκαια τῶν γυναικῶν.

Στὲς τελευταῖες δεκαετίες εἶναι ἀλήθεια ὅτι νομοθετικὰ τοῦλάχιστον ἔχει ἀνέβει πολὺ ή θέση τῆς γυναίκας, μέχρι τήν πλήρη ἐξίσωση μέ τὸν ἄνδρα, τοῦλάχιστον στὸν δυτικὸ κόσμο. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔχει σημασία μεγάλη εἶναι ή ἠθικὴ ἐκτίμηση τῆς γυναίκας, ή θερμὴ ἀγάπη, ποὺ τῆς ἀξίζει καί τὴ χρειάζεται. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι νόμος ἀλλὰ χάρις. Καί τὴν χάρη ἔφερε ὁ Χριστὸς στὴν Ἱστορία καί μόνο μέσα στὴν Ἐκκλησία βρίσκεται.

Ἐκεῖνο ποὺ χρωστᾶμε ὅλοι ἐπέναντι στὲς γυναῖκες εἶναι πρῶτα νὰ τὲς ἀγαπᾶμε καί νὰ τὲς τιμοῦμε καί δεύτερον νὰ τὲς στηρίζουμε, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ διατηροῦν καί τὰ ἰδιαίτερα χαρίσματα, ποὺ ἔχουν, τὸ χάρισμα τῆς τρυφερότητας, τῆς συζυγίας, τῆς διακονίας, τῆς μητρότητας. Νὰ μὴν ἀφήνουμε τὲς γυναῖκες μας νὰ κατατρίβονται μέ ἔργα, στὰ ὁποῖα εἶναι μὲν ἱκανὲς, ἀλλὰ δὲν εἶναι εὐτυχισμένες.

**Κωνσταντῖνος Γανωτής: Φιλόλογος-Συγγραφέας, ομιλητῆς καὶ συνεργάτης
τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας**